Heilsuhæli í Henglinum.
3 blöð qto.

45.

Meðan ég dvaldi sem heimilismaður á Eyrarbakka um 14 ára skeið (frá 1889 til 1902) gaf ég út sveitablað, heilarkarstærð, tvö eintök hvert þeirra og þéttskrifuð. Annað eintakið gekk á milli félaga og manna á Bakkanum en hitt til ýmissa vina minna ofar hér og þar í sýslunni, er ég vissi, að bæði höfðu áhuga fyrir innanhéraðsmálum — Landsmálin voru þá eigi á dagskrá sem nú — og gæti stungið niður penna, einkum prestarnir Valdimar Briem, Steindór í Hruna, Magnús Helgason á Torfastöðum, Jón Steingrímsson í Gaulverjabæ og auk þeirra Brynjólfur Jónsson frá Minna-Núpi, sem allir og hver um sig skrifuðu margar og mergjaðar ritgjörðir í blað þessi; það kom út á hálfsmánaðarfresti og stundum oftar; handritaði ég það allt og lét það lesendum í té, þeim og öðrum að kostnaðarlausu. En því miður hélst mér eigi á þeim öllum: það fór forgörðum eins og flest með öðru. Einhvern heft held ég að ég eigi þó enn. Málefni þau, er blað þessi fjölluðu um komust síðar til framkvæmda, m.a. kaupin á jarðeignunum Óseyrarnesi og Flóagafli, er Eyrarbakkahreppur keypti, svo var þar mikið ritað um Ölfusárbrúna gömlu og veginn yfir Flóann, sjávarútveg, bjargráðasjóð og lendingabætur o.m.fl. Ýmsir Eyrbekkingar rituðu og í blað þessi, m.a. samkennari minn við barnaskólann, Pétur Guðmundsson (faðir Jóns Axels), félagi minn, Kristján Jóhannesson, og Bergsteinn Jónsson söðlasmiður og Helgi Jónsson frá Bráðræði, er þá var í Þorlákshöfn, hver öðrum ágætari og áhugasamari um allar framfarir og almenn mál.

Meðal þess, er eitt þessara blaða flutti, var greinarkorn eitt eftir mig, er þótti vera nýjung hin mesta og álitleg, að til framkvæmda kæmi, enda varð það eigi og er eigi orðið enn í dag; nýjungin var þessi:

<u>Að byggja heilsuhæli í Henglinum!</u>

Heilsuhæli í Henglinum! Hvað var unnið við það eða þangað að sækja? Heilsubót við fjölda meina, gigt, þreytu, svimi sviki og annara kvilla, er fá mætti bætur við með notkun <u>hveraleðjunnar</u> og <u>háfjallaloftsins</u>.

Ég og aðrir urðu áhuga þessu og ekkert hefir verið gert í þessa átt; mér virtist það eigi þess vert, að vera að brjóta heilann um það.

En nú vildi svo til, að ég fékk einhvern þata eftir því í síðastl. haust, að hér í bænum væri læknir einn, Kristján Helgason, er hefði áhuga miklum fyrir þessu máli. Hann kom heim til mín og töluðum við um þetta fram og aftur, en síðan ekki, enda hefi ég verið lasinn síðan og eigi komið út fyrir hússins dyr í allan vetur.

Nú fyrir skemmstu fékk ég að vita, að enn væri annar maður fullur áhuga fyrir máli þessu, Bjarni Jónsson bíóstjóri, svo miklum áhuga, að hann hafi einmitt gefið allmikið fé til þess, að reist yrði heilsuhæli í Henglinum (upphæðin mun vera 10.   )

En, en þarf því að undra þótt vakið hafi komið í minum mér, að verða þess áskynja, eftir rúmlega 50 ára umbrigði, að hér er að finna a. m. k. tvo ágæta áhugamenn, sem bæði hafa þekkingu og fjármuni til þess að styrkja þetta mál, sem mér virðist að þeir hafi áhuga fyrir, telji nauðsynlegt og að miklu gagni geta komið. Veit ég, að áhugi þeirra byggist á þessu einu en hvorki fordild né hagsmuna vinleitni fyrir þá sjálfa.

Ég hefi aldrei í Hengilinn komið, en oft fór ég nærri honum áður fyrrum, er ég var hér í ferðalagi – 4-5 sinnum – á vetri hverjum, en hugsað gæti ég að mörgum þætti þetta óárennilegt [illegible] leið og torveld yfirferðar. Sú leiðin hefir sýnt það undanfarin ár, að þar varð engin skotaleið [illegible] stund á það að klífa upp brekkurnar; vagnar þeirra [illegible] fóru þar upp og ofan með [illegible] án þess að neinna tálmana gætti. Þeir fóru upp fjallið norðan Kolviðarhólsveg [illegible] hvo sinni þar norðar [illegible]. En svo má gera ráð fyrir að landslagið sé sléttara að norðanverðu upp frá Þingvallavatni. Þetta þyrfti að athuga vel, en annars lægi væri engin frágangssök að gera akbraut aðra hvora leiðina, sem hvorug er löng.

Einn mætti spyrja: Hvað væri unnið við þetta eða þangað að sækja?

Þetta segir sig sjálft, því sé hverahitinn hollur til heilsubóta og tært fjallaloftið þá eigi síður, mætti búast við því að menn vildi sækja þangað að sumrinu til og njóta heilbrigði

þeirrar og hollustu er þar voru að fá og það bæði erlendir menn og innlendir. Annars lét ég það öðrum eftir, að bollaleggja þetta og